

DEN EUROPEISKA GRÖNA GIVEN – EU:S NYA LEDSTJÄRNA?

Den 25 januari organiserade de svenska stads- och regionkontoren (SveReg) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i Bryssel ett webinarium om den europeiska gröna given, EU:s nya tillväxtstrategi som också fastställer att EU ska vara klimatneutralt till 2050. Nedan finns en sammanställning av de viktigaste punkterna som talarna lyfte fram.

Daniel Mes, företrädare från kabinettet till Frans Timmermans, vice-ordförande i kommissionen och huvudansvarig för den gröna given:

- EU är mycket angeläget om att genomföra den gröna given och att bli den första klimatneutrala kontinenten. Pandemin och krisen som orsakas av COVID-19 visar att samhällen i framkanten av den gröna omställningen också är mer resilienta. EU har ett gyllene tillfälle att använda den nya långtidsbudgeten och återhämtningsinstrumenten för att skynda på den gröna omställningen, vilket även kommer öka EU:s resiliens och motståndskraft inför framtida kriser.
- Mes lyfte fram omställningen till en cirkulär ekonomi som en central del av den gröna given och nämnde flera goda exempel från Sverige, bl.a. arbetet som görs gällande utvecklingen av hållbara textilier och träbyggnation.
- Den gröna given kommer att genomföras i praktiken av EU:s regioner och kommuner och Mes underströk att utan samverkan med lokal och regional nivå kommer vi inte att lyckas genomföra den gröna omställningen.
- För att den gröna given ska bli lyckad måste den omfatta alla delar av samhället och främja en omställning som är både grön och rättvis.
- En aspekt som vi på kommissionen behöver bli bättre på att lyfta fram är att den gröna given är också en viktig aspekt i EU:s arbete med att genomföra FN:s Agenda 2030 och uppnå de globala utvecklingsmålen.

Arvid Palmkvist, klimatråd vid Sveriges ständiga representation vid EU:

- Det är bra att EU-kommissionen inkluderat ett holistiskt synsätt i den gröna given. Att EU framhäver den sociala dimensionen av omställningen höjer ambitionerna för unionens klimatarbete.
- Sverige har behövt utveckla sin position gällande de sociala aspekterna av den gröna omställningen. Traditionellt sett är det inte argument som Sverige fört fram men vi ser nu att det är centralt att omställningen måste vara rättvis för att vi ska lyckas.
- Sverige kommer spela en viktig roll i arbetet med att minska koldioxidutsläppen i EU, dels för att vi ligger i framkant med att utveckla gröna tekniska lösningar men också för att vi har naturtillgångar, t.ex. skogen, som bidrar till omställningen. Palmkvist betonade dock att den svenska linjen är att skogen

inte bör ses som enbart en kolsänka med huvudsaklig uppgift att kompensera industrins utsläpp.

Jytte Guteland (S), Europaparlamentariker, ledamot i Europaparlamentets utskott för miljö, folkhälsa och livsmedel:

- För att EU ska bli klimatneutralt 2050 måste vi ställa om från en stål- och kolunion till en klimatunion. Den nya klimatlagen är en inspiration för andra länder och kontinenter och det är viktigt att EU levererar en stark klimatlag.
- Trepartsförhandlingar pågår där rådet (som representerar medlemsländerna) står bakom förslaget att minska utsläppen med 55% innan 2030 men Europaparlamentet vill öka takten och att utsläppen minskas med 60% till 2030. Europaparlamentet vill även införa delmål under åren fram till 2050 och föreslår att en konsekvensanalys ska presenteras 2040 för att säkerställa att vi är på rätt väg mot klimatneutralitet. Efter 2050 vill parlamentet se negativa utsläpp.
- Knäckfrågan i förhandlingarna är takten på omställningen fram till 2030. Det viktigaste är att förhandlingarna landar i ett ambitiöst resultat som leder till att EU blir klimatneutralt 2050.
- Europaparlamentets ambition är att klimatlagen ska innehålla nya och ambitiösa mål som sätter ett ökat tryck på EU att ställa om. Klimatlagen kommer däremot inte innehålla detaljstyrning, exakt hur omställningen genomförs kommer bestämmas lokalt och här har kommunerna och regionerna en viktig roll att spela eftersom det är ni som kommer med lösningarna.

Andreas Hagnell, handläggare på SKR med fokus på miljö och energi:

- SKR har antagit ett särskilt kongressmål att medlemmarna ska vara ledande i den gröna omställningen.
- Tre av SKR:s viktigaste frågor inom ramen för den gröna given är revideringen av energieffektivitetsdirektivet och förnybarhetsdirektivet samt taxonomin. Den snabba dialogen som uppstod mellan SKR, kommunerna och regionerna gällande taxonomin i december visar på det goda samarbetet som finns i Sverige.
- Vi hänvisar till Andreas Hagnells presentation, som laddas upp på seminariets hemsida, för mer information om SKR:s prioriterade frågor.

Reflektion och diskussion med Svereg: Vad ser de svenska stads- och regionkontoren som särskilt viktigt inom den gröna given?

Lotta Rönström, EU-strateg North Sweden European Office, som representerar de fyra nordligaste regionerna i Sverige, betonade att den gröna given genomsyrar hela kontorets arbete då den berör alla EU:s politikområden. Inom klimat- och energifrågorna har NSEO lagt stort fokus på att lyfta vikten av ett aktivt och hållbart skogsbruk och en klok användning av skogens produkter för att nå klimatmålen, bland annat kopplat till [den kommande europeiska skogsstrategin](#).

Johanna Bond, kontorschef Central Sweden European Office, som representerar Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län nämnde också särskilt kontorets bevakning av [den europeiska industristrategin](#) och dess betydelse för att nå

målsättningen för gröna given. Industristrategin omfattar åtgärder som både skapar möjlighet till finansiering och europeiskt samarbete inom industrin.

Ingrid Jansson, EU-handläggare, Region Värmlands Brysselkontor lyfte omställningen till en cirkulär biobaserad ekonomi och fossilfria transporter som två av Region Värmlands prioriterade frågor. Kontoret har till exempel följt kommissionens arbete [med den nya handlingsplanen för cirkulär ekonomi](#). I tillägg påverkar även den gröna given andra politikområden, t.ex. forskning och innovation där hållbarhet och grön omställning är centralt i arbetet med att ta fram en ny smart specialiseringsstrategi i Värmland.

Catrine Norrgård, Filialchef, Gothenburg European Office (GEO) lyfte stadens arbete med transport, där transportsektorn måste bidra med 90% minskade utsläpp och därför är en viktig del i klimatarbetet. Man har därför bevakat [EU:s strategi för hållbar och smart mobilitet](#) och möjligheter kopplade till TEN-T. Kontoret bevakar även finansieringsmöjligheter inom Horisont Europa, där projektet [Gothenburg Green City Zone](#) testar framtidens transportsystem. På miljöområdet följer kontoret [uppdateringen av luftkvalitetsdirektiven](#) och de bindande målen för naturåterställande som annonserades i [EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030](#).

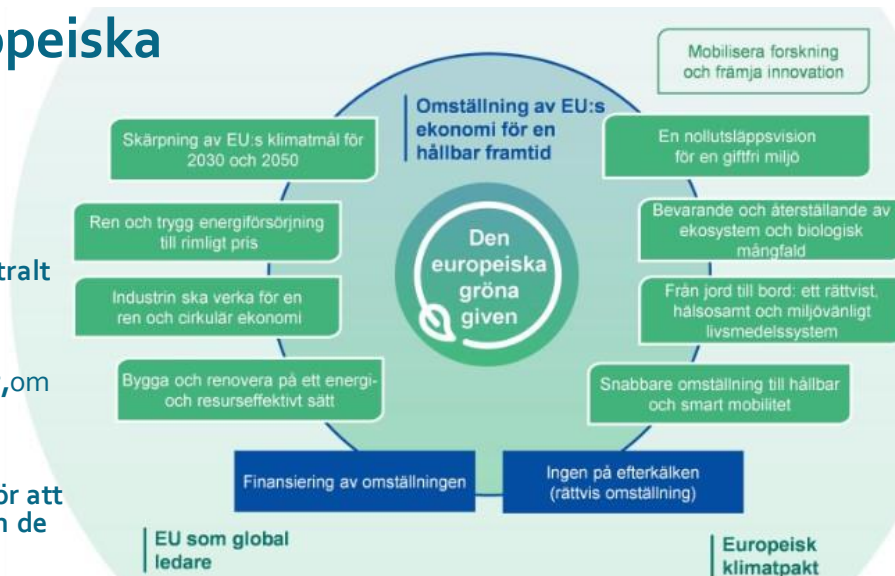
Linda Reinholdsson, EU-handläggare, Småland Blekinge Halland South Sweden European Office, som representerar de fem regionerna i Småland, Blekinge och Halland samt Linnéuniversitetet och Jönköping University, lyfte att det görs flera intressanta satsningarna på hållbart byggande inom gröna given. Inte minst initiativet till ett [nytt europeiskt Bauhaus](#) som just lanserats. De ser även möjligheter inom Horisont Europas nya instrument [missions](#).

Webbinariet avslutades med en summering av moderatorerna Lina Forsman, Gothenburg European Office och Ebba Bjerkander, Central Sweden European Office som lyfte fram dagens webinarium tydligt visar på regioner och kommuner har en väldigt viktig roll att spela om vi ska kunna ställa om till ett klimatneutralt samhälle till 2050.

Vad är den europeiska gröna given?

- Den nya europeiska tillväxtstrategin
- En målbild om ett klimatneutralt EU till 2050
- En färdplan, vilken omfattar **områdesspecifika strategier**, om hur vi ska nå målet om klimatneutralitet
- En viktig del i EU:s strategi för att genomföra Agenda 2030 och de globala utvecklingsmålen

Slutligen passade även moderatorerna på att påminna om att SveReg och SKR även anordnar ett webinarium om [EU:s framtida transportpolitik den 5 februari](#) och att planen är att det kommer anordnas fler webinarier under våren, troliga teman är exempelvis cirkulär ekonomi, digitalisering samt EU:s skogspolitik.

